

Namdal regionråd

Kvalitetssikring av Konsekvensutredning og ROS-analyse

Vi mener konsekvensutredning og ROS-analyse, heretter kalt «ROS», som skal ligge til grunn for rulleringen av Kystsoneplanen for Namdalen og Fosen, [LINK](#), ikke er god nok som beslutningsunderlag til rullering av kystsoneplanen.

En gjennomgang av «ROS» avdekker mangelfull kartlegging av områder, manglende gjennomgang av kommuneplaner, manglende undersøkelser ifm. utfylling av oppsummeringstabellene (grønn/grå/gul/rød avkryssing), manglende kompetanse på dagens og kommende teknologi for oppdrettsnæringen samt manglende kompetanse på f.eks. fiskeri.

Kanskje skyldes dette at man er forutinntatt og prøver å lage en analyse tilpasset vekst i oppdrettsnæringen?

Formålet med rulleringen er tatt delvis ut av sin sammenheng.

Forfatterne kun har lagt deler av de nasjonale forventninger, tilrettelegging for havbruk, til grunn ved de føringer som gis av regjeringen [LINK](#).

Regjeringens forventninger sier følgende:

FNs bærekraftsmål skal være en del av grunnlaget for samfunns- og arealplanleggingen.

- Regjeringen legger stor vekt på å ivareta truet natur, og at økosystemene sikres god tilstand. Kommunene har et særlig stort ansvar for å bidra til dette i sin planlegging, blant annet ved å sikre utvalgte naturtyper etter naturmangfoldloven.
- Regjeringen vil legge til rette for økt verdiskaping og arbeidsplasser basert på havets ressurser, og for forutsigbar og bærekraftig vekst i oppdrettsnæringen. Regjeringen prioriterer også arbeidet for rent hav og en lønnsom utvikling av havbruksnæringen. Fylkeskommunal og kommunal planlegging er viktig for å sikre fiskeri- og havbruksnæringenes langsiktige arealbehov, samtidig som andre samfunns- og miljøinteresser blir ivaretatt.

Det blir da underlig at en konsekvensutredning og ROS-analyse innledes slik:

Kystsoneplan for Namdalen har som formål å sikre bærekraftig verdiskaping og gi mulighet for fortsatt vekst og utvikling av havbruksnæringa i planområdet. Formålet er i samsvar med nasjonale forventninger 2019-2023.

Det oppleves at Naturmangfoldloven ikke ivaretas når det planlegges for oppdrett i gyteområder og andre sårbare områder.

Dette bryter med **Naturmangfoldloven** §4-5-og 6 som går på forvaltningsmål for ivaretagelse av naturtyper, økosystemer og arter samt aktsomhetsplikten for å unngå skade på disse.

Også **Naturmangfoldloven** § 8. Denne pålegger forvaltningen å innhente og legge til grunn kunnskap om natur når det treffes beslutninger som berører naturmangfoldet.

Områdene er for dårlig kartlagt, kunnskapsgrunnlaget ikke er tilstrekkelig.

Dette betyr at føre-var-prinsippet i § 9 i **naturmangfoldloven** kommer inn. Målet med føre-var-prinsippet er å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet.

Det foreslås også en ny sone for fortøyningsarrangementet til oppdrettsanlegg slik at anlegg kan ligge tett inntil sårbare områder, *AF eller A-25m*.

Denne sonen må ikke innføres. Oppdrettsanlegg inkl. fortøyninger må ligge i A-områdene.

Hvordan kan man i konsekvensutredningen påstå følgende:

«Tiltaket vil ikke føre irreversibel skade da havbruk regnes som et reversibelt tiltak. Jf. Havforskningsinstituttet så restitueres brukte lokaliteter raskt ved brakklegging. Vi vurderer at vi har tilstrekkelig kunnskap om å treffe beslutning om at tiltaket ikke vil ha alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet.»

- Hvorfor er ikke et av oppdrettets største miljøproblem kobber nevnt?
 - Vet ikke forfatterne at det slippes ut ca 1000 kg kobber pr lokalitet pr år?
 - Er det tilfeldig at kobberutslipp er utelatt side 56 hvor [Risikorapport norsk fiskeoppdrett 2019](#) nevnes?
- §12 gjentas gjennom hele dokumentet, der konkluderes det med at oppdrett i åpne merder er en fordel både mot oppdrett på land og lukkede merder.

Slik fremsnakkes oppdrettsetableringer med dagens miljøfiendtlige åpne kobberimpregnerte merder og metoder, også i sårbare områder.

Sitat:

«§ 12 handler om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder. Tiltaket vil høyst sannsynligvis ha større effekt på natur og miljø hvis det flyttes på land i nærliggende områder. Tiltaket vil i tillegg kreve mye energi med å pumpe opp vann til et anlegg på land, noe som vil kreve store sjøvannsledninger. Mattilsynet er generelt skeptisk til fiskevelferd i landbaserte anlegg slik de fungerer i dag. Lukket anlegg vi også kreve infrastruktur med bl.a. strøm»

Hvilket kunnskapsgrunnlag brukes når åpne merder forsvares mot oppdrett i lukkede merder og merder som samler opp avfallet? Dette er utgått på dato!!

Forfatterne må bl.a. sjekke opp den nye miljøordningen for oppdrettsnæringen, dette må oppdateres!

I KU-metodikken for konsekvens/verdi grønn/grå/gule- og røde sier «ROS» under «Miljø» på de fleste lokaliteter at det ikke er registrert «verneområder og naturområder» / «Naturmangfold: tareskog og ålegraseng, korallrev og rødlistearter og gytefelt.»

Kanskje det har vært på sin plass å nevne at de fleste av disse naturtypene ikke er kartlagt i de aktuelle områdene?

Punktet «Landskap, estetikk og støy, bosetting og fritidsbebyggelse» er heller ikke fylt ut de fleste steder. Dette er ikke iht regjeringens forventninger og føringer:

«Fylkeskommunene og kommunene identifiserer og tar hensyn til viktig naturmangfold, friluftslivsområder, overordnet grønnstruktur, kulturhistoriske verdier, kulturmiljø og landskap i planleggingen. Samlede virkninger tas hensyn til.»

Dette er hva som står i «ROS»:

«Potensielle konflikter mellom friluftslivaktiviteter (bading, padling, fritidsfiske) en hensyntatt i planen ved at viktig fiskefelt er avsatt til enbruks fiske, samt at det er ikke tillatt med etablering av tiltak nærmere enn 200m fra friluftsområder og badeplasser jf. jf. Pbl § 11-11 nr.6. Anlegg skal ikke hindre eller sperre tradisjonelle ferdselsårer for småbåttrafikk.»

I Kolvereidvågen og omegn, som er regulert som et «svært viktig friluftsområde» i kommune kartet, står denne faktisk blank!

Ved vurdering av oppdrett i forhold til fiskeri påstås det ved flere lokaliteter at det ikke er i konflikt med gytefelt registrert av Fiskeridirektoratet. Eksempelvis i Arnøyfjorden s193 og Kolvereidvågen s 141/145. Denne påstanden ser man er feil om man går inn i [kartdatabasen](#) til fiskeridir.

Følgende konklusjon som konsekvensutredningen legger til grunn (s. 57) brukes som i dag ved alle lokaliteter:

«Rekefisket foregår med aktive redskaper, og fortøyninger fra oppdrettsanlegg vil ekskludere rekefisket som foregår dypere enn 100m. Andre typer fiske som linefiske og garnfiske er ikke hindret av dype fortøyninger på samme måte.»

Påstanden er både misvisende og feil. Selvsagt er fortøyningene til alvorlig hinder for fiskeri.

Slik vi ser det vil garn- og linefiske på områder med fortøyninger medføre tap av bruk og "spøkelsesfiske".

ROS viser til registreringer i kartkatalogen til Miljødirektoratet når vurderinger mot Naturmangfoldsloven utføres og når man oppsummerer konsekvenser:

https://kartkatalog.miljodirektoratet.no/MapService/Details/naturtyper_marine_hb19

Vi ser at følgende naturtyper er mangelfullt eller ikke kartlagt i Nærøysund kommune:

- Kartleggingen av marine naturtyper
- Fuglelivet knyttet til sjøen
- Leveområdet for sjøørret
- Vandringsruter for smolt

Vi frykter man nå foretar en rullering av kystsoneplanen på et svært manglende kunnskapsgrunnlag. Dette er ikke i henhold til de føringer som er gitt av Regjeringen:

«Fylkeskommunene og kommunene vurderer arealbruken i strandsonen langs sjøen og i og langs vassdrag i et helhetlig og langsiktig perspektiv, og tar særlige hensyn til naturmangfold, kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser.»

«Målet er å få til en mer kunnskapsbasert og helhetlig forvaltning av arealene og større forutsigbarhet.»

«ROS» vurderer at kartlegging av naturtyper, gyteområder m.m. er «godt nok»: «*Datasettene vurderes å være godt nok for kommuneplannivå.*»

Kommentarer i oppsummeringsfeltene (grønn/grå/gul/rød) som: «mulig» og «alltid mulig» som negativ konsekvens for laks og ørret, lus og rømming fremstår amatørmessig.

Regjeringen sier at konsekvensutredninger og risiko- og sårbarhetsanalyser er viktige verktøy for planprosess og valg av løsninger.

Det er betenkelig at en slik «tynn» analyse som «ROS» kanskje kan gi avgjørende føringer i en planprosess. Dette dokumentet blir for ettertiden brukt av politikere og administrasjonen i kommunene hvor flertallet forholder seg til analyser som ROS.

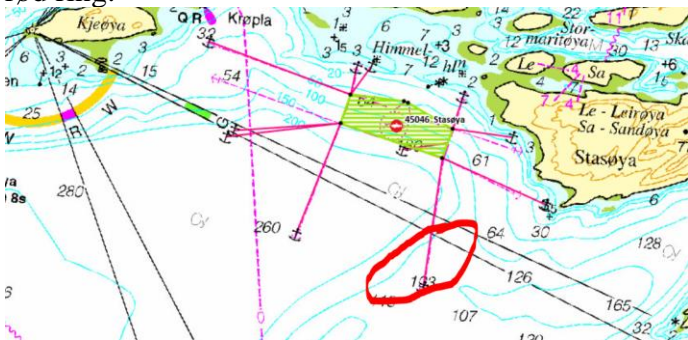
At myndighetene ikke har sørget for kartlegging av naturen er dessverre et bakteppe som ikke kommer frem.

Ved siste lokalitetssøknad i Nærøysund kommune var kommentar fra utvalg for næring og natur (sitat NA): *"fordelene er større enn ulempene.*

Vi er en oppdrettskommune som har sagt at vi skal satse på og videreutvikle næringa. Det er bakgrunnen vår, og da har vi ikke noen god grunn til å si stopp på dette området."

Hva kan konkurrere mot oppdrettsmillionene? Natur og friluftsliv er dømt til å tape.

Klipp under viser hva som kan skje når det etableres anlegg uten at områdene kartlegges på forhånd. Nylig etablert anlegg ved Stadsøya på Folla viser at fortøyninger er plassert rett på et korallrev, markert med rød ring.

Vi mener at kartlegging og kunnskap om kystsonen i Nærøysund ikke er god nok til å utføre en rullering av kystsoneplanen basert på «ROS».

Hvordan kan man i henhold til regjeringens forventninger sikre miljøet og utvalgte naturtyper etter naturmangfoldloven når områdene ikke er kartlagt?

I henhold til Pbl og forskrift om konsekvensutredning (2017), §10, mener vi derfor at «ROS» må avvises og utbedres før den kan brukes som er verktøy i arealplanleggingen.